

Jak se jí slon? Jedno sousto za druhým říká bývalý student Mendláku Ed Halla.

Ed Dzegede Halla je opavský rodák, absolvent Mendelova gymnázia (1993), divadelní produkce na JAMU a oboru finance na EkF VŠB-TU. Téměř 18 let žije v Americe, kde stál u zrodu dvou úspěšných firem Eyelevel a One App. Svůj rodinný a profesní život spojil i s charitou, spolu se svojí americkou manželkou Anyeley založil rodinnou charitativní organizaci Hallovi Charitable fund.

Jedním z projektů, který se Ed Halla rozhodl podpořit, je i G.H.O.St, z. s., který pomáhá sociálně znevýhodněným studentům Mendelova gymnázia. U této příležitosti jsme panu Eddu Hallovi položily pár otázek:

Moc si vážíme Vašeho sponzorského příspěvku. Jedná se o významnou částku, jakou jsme dosud do našeho sdružení G.H.O.St, z.s. od žádného sponzora neobdrželi. Co vás vedlo k rozhodnutí podpořit zrovna náš spolek?

Vedlo mě k tomu pár důvodů: jednak G.h.o.st, z.s. splňuje podmínky, které jsme si s manželkou vymezili na podporu charitativních projektů. Dále je to kvalita projektu - G.H.O.St, z.s. je součástí školy, která je jednou z nejlepších středních škol v zemi. Pilnost a úsilí studentů a vysoká úroveň pedagogického sboru určitě přispěly k tomu, že jsem se rozhodl podpořit právě Mendlák. Dále doufám, že tímto darem mohu něco vrátit společnosti, která mi umožnila zadarmo vystudovat.

Osobně jsem začínal jako chudý imigrant v Americe a vím, jak je těžké překonat bariéry z nedostatku peněz. Příspěvkem do G.H.O.Stu se snažím tyto bariéry snižovat pro druhé.

Prakticky celý svůj dospělý život žijete a pracujete v Americe, jste však opavský rodák. Jak vzpomínáte na své dětství v Opavě? Máte zde nějaká oblíbená místa? Kamarády z dětství?

Narodil jsem se v Opavě a jsem hrdý na svůj původ. Dětství bylo zajímavé, protože se dělilo na dvě období: „za totáče“ a „po revoluci“. Mé rané dětství mě naučilo se kriticky dívat na informace, které jsou nám podávány médiem, a v podstatě mě vyzbrojilo instinktem na rozeznání, zdali jde o propagandu, či ne.

Co se týče oblíbených míst, musím říct, že Opava je zajímavé město z urbanistického hlediska. Opavské centrum je pozůstatkem staré pevnosti, jejíž tvary jsou vidět v tom, jak jsou orientované ulice a parky v centru podél bývalých hradeb. V centru Opavy je spousta zajímavých architektonických budov – barokní Blücherův palác nebo Sobkův palác a také kostely v centru.

Do Opavy se vracím rád, většinou jednou za rok. V České republice jsem byl za minulý rok asi pětkrát. Mám zde rodinu a příbuzné. Kamarádi, co mám z Opavy, jsou vlastně výhradně bývalí spolužáci z gymplu. Můj český právník je dokonce spolužák z lavice – Kamil Stypa.

Čtyři roky jste se pohyboval po rozlehlých chodbách našeho gymnázia. Cítil jste se zde dobře? Co vám studium na gymnáziu dalo? Byl jste spokojen s tehdejší výukou nebo byste něco změnil?

Studium na gymnáziu bylo výborné. Bylo to dost náročné, ale poté, co jsem se dostal na vysoké školy, jsem viděl obrovskou výhodu oproti svým spolužákům z jiných středních škol. Dodnes si pamatuji, že po třech letech a bakalářském studiu na JAMU, kde nebyla žádná výuka matematiky, jsem šel na ekonomku do Ostravy a zvládl jsem deriváty a integrály jen díky tomu, co jsem se naučil na gymnáziu od paní učitelky Černínové.

Jediné, co bych tehdy vylepšil, by byl styk se zahraničím, ale to už dnes máte asi jinak než jeden rok po revoluci...

Jak jste si tehdy představoval svůj budoucí život? Napadlo vás, že budete mít úspěšnou mezinárodní firmu s šesti sty zaměstnanci, a ještě k tomu v Americe?

Zajímavé je, že firmu EYELEVEL založil můj spolužák z JAMU tady v České republice, v Praze. A já se k němu přidal s tím, že jsem otevřel pobočku v USA. Takže naše firma byla česko-americká a teprve pak globální. Firma dodnes funguje v Praze a po celém světě.

To, že pocházím z malého města, mě spíše pohánělo dopředu než naopak. Když jsem měl kanceláře na Times Square v New Yorku, anebo v Hong Kongu ve Wan Chai distriktu, tak to bylo trochu surreální, to musím přiznat.

Úspěch je relativní. Někdy je úspěchem jedna malá zakázka pro malý podnik na venkově a někdy je to otevření úspěšné pobočky v Číně. V životě jsem se naučil nejvíc z neúspěchů a z věcí, které se mi nepovedly. Nejdůležitější bylo překonat překážky a po neúspěchu se zase postavit na nohy.

Pokud však mám být upřímný, tak jsem si vždy představoval, že z Opavy odejdu do „světa“, a to se mi splnilo. Ovšem, ještě jsem neskončil. Jsem v nejlepších letech☺.

Máte dvě děti. Učíte je vaší mateřštině? Jaký mají vztah k České republice? Myslíte si, že by se člověk měl hlásit ke svým kořenům nebo se cítíte být spíše světoobčanem?

Můj devítiletý syn Lafayette mluví plynně česky, španělsky a anglicky. Chodí do mezinárodní školy, kde se učí všechny předměty ve španělštině a má jednu hodinu angličtiny denně. V ČR již byl několikrát a vždy se domluví.

Moje čtyřletá dcera Seraphine rozumí česky, ale nemluví. Příští rok také půjde do mezinárodní školy, tak snad bude v jazycích lepší.

Cestování a poznávání kultur je pro mě osobně velmi důležité. Vždy si беру to nejlepší z každé kultury. V Americe jsem se naučil být ambiciózní, cílevědomý a sebejistý. Z Česka si určitě zachovávám naši pohostinnost.

Poznávání kultur a respekt k jejich odlišnostem je důležitý. Stejně tak historický kontext. Jsem světoobčanem, ale také produktem místa svého původu. V životě jsem vždy vyhledával odlišnosti a různorodost. Pokud je něco příliš monotónní, tak mi to přijde pohodlné a intelektuálně nenáročné.

Jak z pozice člověka, který již něco v životě dokázal, vidíte význam vzdělání člověka? Je podle vás způsob vzdělávání v České republice efektivní směrem k budoucímu profesnímu zaměření nebo by se něco mělo dělat jinak? Vaše děti chodí do amerických škol. Vidíte nějaký rozdíl ve vzdělávání na české a americké škole?

Vzdělání přikládám velkou váhu. Sice není zárukou úspěchu, ale je to předpoklad úspěchu. Jsou samozřejmě výjimky, ale obecně platí, že čím lepší vzdělání, tím více příležitostí v životě. Investice do vzdělání má dlouhodobý dopad na jednotlivce, rodinu a celou společnost. Dobré vzdělání přináší dlouhodobé, generační změny.

V Americe se zaměřují na to, abyste byl tím nejlepším v oboru, kdežto z českého vzdělání si pamatují, že jsem byl „průměrný“ ve všem. Moje americká manželka, která má vystudované tři university (Cornell, MIT a Harvard) je světovou kapacitou ve své oblasti, ale já toho vím více o historii nebo zeměpisu než ona, i když to v byznysu moc nepotřebuji.

V USA je také obrovský rozdíl mezi veřejnými / státními (public) a soukromými (private) školami. Myslím, že státní základní a střední školy nejsou dost kvalitní. V České republice je úroveň veřejného vzdělání mnohem vyšší.

Na druhou stranu, soukromý sektor v USA na základním a vyšším stupni vzdělání nabízí pestrý výběr. Můj syn chodí do školy, která učí kurikulum založené na švýcarském IB programu (The International Baccalaureate). Tento program připravuje studenty na to být občany globálního světa, respektu ke kulturám a životnímu prostředí metodou blízkou projektovému řízení.

Co se týče vysokých škol, tak každý rok jsou v žebříčku nejlepších škol na světě nejvíce zastoupené americké university. Také nejvíce Nobelových cen je udělováno Američanům (za vědu je to více než 50% a většinou jsou spojené s vědeckým výzkumem na univerzitách).

Vaše rodinná nadace podporuje křesťanské organizace zaměřené na vzdělání, na podporu nižších příjmových skupin a na diversitu. Jakou roli ve vašem životě hraje víra?

Ano, vzdělání, diversita a podpora nižších příjmových skupin jsou pilíři našeho charitativního fondu. Stejně tak naše víra.

Víra je podle mého názoru také součástí lidského rozměru.

Přirovnal bych to k cestě autem z Opavy do Brna. Na pohon rozumu a vědomostí dojedete do Olomouce. Dále použijete intuici, sny, lásku a dojde do Vyškova. Do Brna však dojde, jen pokud zažijete (použijete) víru... Je to individuální a každý to má trochu jinak, ale Brno stojí za to poznat.

V životě si také každý prochází obdobím, kdy se vám daří a kdy ne. Jak se vyrovnat v životě jednak s nepřízní „počasí“, a za druhé nebýt nafoukaný někde v oblacích, když se vám daří? Je to srovnatelné s tím, jak se chová loď na rozbouřeném moři. Buď je unášena větrem a vlnami do všech stran, anebo se používá takzvaná plovoucí kotva, která vyrovnává výkyvy na vlnách. Víra je pro mě touhle kotvou na rozbouřeném moři.

Jakým způsobem vychováváte a vedete vaše děti? Co si myslíte, že by rodič měl svým dětem dát do života? Co je dle vašich zkušeností v rodině to nejdůležitější?

Pokud chcete být v životě v něčem dobří, musíte tomu dát čas, naučit se to. Nikdo se nenarodí „rodičem“.

Snažím se svým dětem dát dobré hodnoty do života a mít s nimi otevřený vztah. Na druhou stranu, děti v jejich věku jsou více v pohodě, pokud se jim vytvoří určitý systém, struktura a disciplína. Pak jsou vlastně šťastnější, protože se pohybují ve světě, který dává aspoň trochu smysl a není vše stále nové a nepochopitelné, je to prostředí, kde rozumí pravidlům a jsou jeho součástí. Pokud k tomu přidáte lásku a důvěru, tak je to základ úspěchu.

Ve svém volném čase se věnujete běhu maratonu. Váš Instagram je plný fotografií z mnoha míst naší planety, kde jste běhal (Eda7). Co pro vás běhání znamená? Je to součást Vašeho zdravého životního stylu?

Neznám mnoho úspěšných lidí, kteří by neměli koníčky. Ve vrcholných manažerských pozicích si musíte dávat pozor na psychickou stránku své osobnosti, tak i na fyzickou stránku a obě jsou propojené. Pokud se podívám do své mobilní aplikace na běhání, tak vidím, že běhám víc, když mám na starost nějaký důležitý projekt. Čím víc stresu v práci, tím víc běhám...

Maraton dále vyžaduje opravdovou přípravu a uběhnout 42 km není žádná legrace, a člověk se o sobě hodně dozví. Dále zkouším různé diety, abych sledoval, jak se moje tělo chová při dlouhodobé fyzické zátěži a při různé stravě.

Mnozí naši studenti mají problém se rozhodnout, kam jít po maturitě, co dělat se svým životem. Co byste jim doporučil?

To období si dobře pamatuji a upřímně je to čas rozhodování, který je naplněný nejistotou a úzkostí. Na začátek bych napsal, že studentům rozumím a dal bych jim za pravdu – rozhodnout se je velký problém.

Já osobně jsem v tom neměl vůbec jasno (ale nikomu to neříkejte, i když to je to vidět na tom, že jsem po divadelní škole studoval finance :-)).

Studenti si procházejí obdobím, kdy se rozhodují o zbytku svého života a je jim 17 let. Pokud by tomu tak opravdu bylo, pak je ten problém takřka neřešitelný – jak se správně rozhodnout s minimálními zkušenostmi a informacemi na dalších 30 let svého života?

Použil bych dvě metody toho, jak to řešíme v byznysu, pokud stojíme před velkým problémem:

1. „How do you eat an elephant?“ – Pravidlo zní – „Jak se jí slon? Jedno sousto za druhým.“
Jde o to, jak vyřešit problém, který se zda být obrovský – pokud si chcete dát hamburger a stojíte před celou krávou, tak se nenajíte. Musíte syrové hovězí zpracovat a dále rozporcovat na malé porce. Maso pomlít v mlýnku a pak tepelně zpracovat a tak dále...
2. „Low hanging fruit“ – Ovoce, které visí nízko.
Jde o to se soustředit na úkol, výsledek, který je dosažitelný s nejmenším úsilím (anebo co nejdříve). Soustředit se na to, co je opravdu důležité.

Podívám-li se zpětně na to, co bylo prvním krokem úspěchu a co bylo opravdu důležité, bylo to následující: a) udělat maturitu, b) dostat se na dobrou vysokou školu.

Nelámal bych si hlavu s tím, co budu dělat v životě, protože to se ještě změní, ale vzdělání je základem toho mít na výběr. První rok (či dva) na univerzitě jsou pak nejdůležitější v tom se na škole udržet – osobní volnost a plánování si svého času na studium a zábavu znamená velkou změnu oproti střední škole, kde jsou žáci pod dohledem. Mnoho studentů to podcení a tuto změnu nezvládne.

To je tedy „top priority“ – odmaturovat, dostat se na vysokou školu a udržet se tam. Poté si vytvořit dobrou „network“ svých spolužáků a zkusit semestr na zahraniční universitě.

To je má rada pro studenty a zároveň plán na dalších 3-5 let a pak se uvidí.

Pokud studenti zvládnou první prioritu, tak pak bych jim doporučil druhou prioritu – pořádně si to užít a pobavit se u toho. K tomuto věku to patří.

Jste šťastný 😊?

Jednoduše řečeno – ano.

Složitěji – záleží na definici „být šťastný“: pokud jde o krátkodobé uspokojení z popularity či peněz, tak to nejsem, protože to asi není nikdo. Kdysi dávno jsem si říkal, že mi ke štěstí postačí, když vydělám určitou částku peněz, a když se mi to podařilo, tak tam na mě čekala – další částka! Takže z vlastní zkušenosti vím, že peníze ke štěstí nestačí.

Pokud je „být šťastný“ definováno jako opravdové uspokojení z toho, zda děláte v životě to, k čemu jste byl stvořen, něco, co má smysl a účel, tak pak ano - jsem šťastný, ale je to dřina 😊.

Za G.H.O.St, z. s. připravily Gabriela Onderková a Monika Klapková